

ARXIU PARROQUIAL DE SANTA MARIA DEL PI

APSMP

FONS DE LA CONFRARIA DE SANT MIQUEL DELS REVENEDORS

CODI DE REFERÈNCIA: CAT APSMP 9 104

NIVELL: Fons

TÍTOL: Fons de la Confraria de Sant Miquel dels Revenedors

DATES: 1455-1926

VOLUM I SUPORT: 1,4 m.l. (14 unitats d'instal·lació), paper

NOM DEL PRODUCTOR: Confraria de Sant Miquel dels Revenedors

HISTÒRIA DEL PRODUCTOR:

El dia 12 de setembre de 1447, la Reina Maria de Castella signa a Vilafranca les primeres ordinacions de la *Confraria de Sant Miquel dels Revenedors* o més tardanament *Gremi de Tenders Revenedors de Barcelona*, instituint-se en una capella pròpia al convent i hospital de Sant Antoni. L'any 1455 la confraria es va traslladar a Santa Maria del Pi i s'instal·la a la tercera capella del canto de l'Epístola comptant des del portal major –actualment Immaculada–, mitjançant un acord pres entre els confreres i Joan Des Bosch, fill de Pere Des Bosch, patró del benefici de Sant Miquel i Sant Esteve del Pi. El dia 10 de gener d'aquell any es pren l'acord i l'endemà s'estableix una concòrdia amb la Comunitat i l'Obra del Pi en la que es detallen els usos de la capella i els compromisos litúrgics amb la parròquia. Un cop traslladats els ornaments i la reixa de la capella que havien ocupat anteriorment a l'església de l'Hospital de Sant Antoni, s'emprenen les obres pertinents a la nova capella del Pi i seguidament s'encarrega la pintura del retaule al conegut mestre Jaume Huguet. Fins l'any 1663 ocuparen aquesta capella però, degut probablement a la gran quantitat de confreres que assistien a les celebracions, i per la circumstància de que el cor de la comunitat ocupava el centre de la nau de l'església, davant per davant de la capella dels revenedors, era un problema poder encabir a tots i els prohoms decideixen traslladar-se a la capella veïna lliure de nosa. El 14 d'abril d'aquell any (1630) s'instal·laren a la nova capella traslladant-hi el retaule de n'Huguet, que va ser substituït l'any 1663 per un de nou de barroc. Malgrat el trasllat conservaren la sagristia o sala gremial del darrera de la capella original unint-la a la nova per un passatge excavat al contrafort de l'església. L'any 1798 iniciaren la construcció de

l'actual retaule d'estil neoclàssic disseny de Tomàs Solanes amb escultures de Salvador Gurri. L'any 1678 la confraria empen les obres per establir la seva seu en una casa del carrer de Petritxol cantonada amb la plaça del Pi, enfrontada a la façana de l'església i que havia estat propietat de les monges de Santa Maria de Jerusalem, la qual, l'any 1679, segons la inscripció de la fornícula existent a la façana, hauria estat ja acabada. Al llarg dels anys el gremi continuà exercint la seva funció reguladora i assistencial sobre els productes del seu ram fins que s'extingiren aquestes corporacions com a conseqüència de l'abolició dels gremis. Mitjançant la *Real Orden* de 28 de octubre de 1839, que regulava les associacions, el gremi va poder mantenir el seu patrimoni donat que es va reconvertir en una mutualitat. L'any 1843 s'aprova la creació de l'entitat "*Asociación de Socorros Mutuos entre Tenderos Revendedores de la Ciudad de Barcelona para el caso de enfermedad, bajo la advocación de san Miguel Arcángel*". Aquesta ha estat fins al dia d'avui el nom de l'entitat que ha continuat la seva activitat fins a l'actualitat, incloent la celebració de la festa anual el dia 29 de setembre a la capella de Santa Maria del Pi.

HISTÒRIA ARXIVÍSTICA:

La documentació del fons dels Revenedors que conserva l'APSMP és només una part de la documentació generada pel gremi, la qual actualment ha quedat repartida entre el Pi, la mateixa associació mútua hereva i l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. No en sabem gran cosa de les circumstàncies que van portar a dipositar la documentació a l'Arxiu però podem imaginar que era la que estava dipositada a la sala gremial, darrera la capella i dins l'armari que els servia per desar els ornaments. La majoria de la documentació pertany al final del segle XVIII i a la primera meitat del XIX, es a dir, contemporània de la restauració del retaule i de la sala. L'any 1936 és recollida i afegida al fons de la parròquia essent retornada juntament amb aquell l'any 1943. Mn. Trinitat Prat primer i Mn. Joan Miralles després, treballaren la documentació que probablement es trobava dispersa i la seleccionaren temàticament distribuint-la en lligalls. L'any 2015 s'inicia l'inventari del fons. Es dipositaren els documents en caixes tot respectant l'ordenament anterior per manca de referències antigues que poguessin informar sobre la seva classificació original. Durant aquest procés es va detectar alguna documentació que no pertany al fons original, com ara la còpia en pergamí de la concòrdia feta amb l'església del Pi l'any 1455 que molt probablement pertany a la documentació de l'Obra. Resta pendent d'estudiar la ubicació final.

DADES SOBRE L'INGRÉS:

El fons del Revenedors s'integra a l'APSMP suposadament en retornar la documentació l'any 1943. Hores d'ara, tret de la classificació realitzada per Mn. Joan Miralles, no hi ha més dades sobre l'ingrés.

ABAST I CONTINGUT:

Segles XV (1455) a XIX (1807)

El tipus de documentació és la generada per una institució gremial i inclou la derivada de la gestió econòmica, la registral relativa a les mestries gremials, el patrimoni, notarial, plets i documents derivats de la regulació dels productes, àmbit i funcions del gremi. Destaquen el pergamí d'admissió de la Confraria a l'església del Pi de l'any 1455 i el conjunt de documentació relativa a la construcció del retaule neoclàssic obra

de Tomàs Solanes i Salvador Gurri (1798-1800) i la del misteri processional obra de Damià Campeny (1817), així com els nombrosos plets entre gremis i una petita part que informa sobre la intervenció dels agremiats en la Guerra Gran (1793-1795).

CONDICIONS D'ACCÉS: lliure

AUTORIA I DATA: Jordi Sacasas, Antoni Albacete, 2015-2017

FONTS:

TINTÓ I SALA, Margarita. *Els Tenders Revenedors de la Ciutat de Barcelona*. Ed. Associació de Socors Mutus de Previsió Social Barcelona 1991.

Unit. Inst.	Títol	Data	Descripció
C207	Rebuts	1804	
C207	Rebuts	1805	
C207	Rebuts	1806	
C207	Rebuts	1807	
C207	Rebuts	1808	
C207	Rebuts	1809	
C207	Rebuts	1810	
C207	Rebuts	1811	
C207	Rebuts	1812	
C207	Rebuts	1813	
C207	Rebuts	1814	
C207	Rebuts	1815	
C207	Resum de comptes	1815-1816	
C207	Rebuts	1816	
C207	Rebuts	1817	
C208	Resum de comptes	1797-1800	Construcció de l'altar
C208	Rebuts	1830	
C208	Rebuts	1831	
C208	Rebuts	1832	
C208	Rebuts	1833	
C208	Rebuts	1834	
C208	Rebuts	1835	
C208	Rebuts	1838	
C208	Rebuts	1839	
C208	Rebuts	1840	
C208	Rebuts	1841	
C208	Rebuts	1842	
C208	Rebuts	1843	
C208	Rebuts	1860	
C208	Rebuts diversos	1800-1839	
C208	Rebuts	1615	
C208	Comptes	1791-1795	Cobrança de Ganancials
C208	Rebuts	1722	
C208	Rebuts	1792	
C208	Rebuts	1793	
C209	Rebuts	1796	
C209	Rebuts	1797	
C209	Rebuts	1798	
C209	Rebuts	1799	
C209	Rebuts	1800	
C209	Rebuts	1801	
C209	Rebuts	1802	
C209	Rebuts	1803	
C209	Formularis relació de personal	1799-1816	
C209	Nomenament de personal	1798-1816	
C209	Procures	1590-1589	Procures sobre una sentència

Unit. Inst.	Títol	Data	Descripció
C209	Contracte	1806/06/19	Gaspar Muns, dorador per un tern de tela de plata
C209	Contracte	1815/10/30	Baldiri Roig, Josep Campmany, compromís per un negoci
C209	Contracte	1831/03/21	Osvaldo Roset, Felip Masriera, compromís per un negoci
C209	Petició al Rei	1829/03/27	
C209	Sentència	1816/06/15	Notari Josep Maria Odena
C209	Procures	1797-1806	
C209	Carta	1876/04/27	Contesta a un ofici sobre petició de palmatòries
C209	Capitul·lació i concòrdia	1561	Sobre obligació de missa i aniversari
C209	Contracte del Misteri processional	1816/08/06	Damià Campeny, contracte el Misteri processional
C209	Invitació a la festa	1926/09/29	Invitació al Sr. Andreu Espanya
C210	Rebuts	1818	
C210	Rebuts	1819	
C210	Rebuts	1820	
C210	Rebuts	1821	
C210	Rebuts	1822	
C210	Rebuts	1823	
C210	Rebuts	1824	
C210	Rebuts	1825	
C210	Rebuts	1826	
C210	Rebuts	1827	
C210	Rebuts	1828	
C210	Rebuts	1828	
C210	Rebuts	1829	
C211	Llibre de Maestrias	1715-1784	Relligat amb pergamí
C212	Llibre de Comptes	1675-1715	Senyalat amb la lletra H
C212	Rebuts	1830-1840	Rebuts extrets del llibre de comptes 1675-1715

Unit. Inst.	Títol	Data	Descripció
C213	Llibre de Comptes	1790-1805	Senyalat amb la lletra CC
C214	Llibre d'inventaris	1805-1823	Relligat amb pergamí
C214	Inventari	s.d.	Extret del llibre d'inventaris 1805 (1824?)
C214	Llibre de personal i pavellons	1801-1803	Relligat amb pergamí, a l'interior hi ha un rebut d'un calceter de 1637
C214	Llibre de les rendes de la Confraria	1821-1824	Relligat amb pell (exemplar del clavari)
C214	Llibre de les rendes de la Confraria	1821-1824	Relligat amb pell (exemplar del procurador)
C214	Llibre dels aniversaris del Carme	1807-1834	Relligat amb pell del Carme i Sant Antoni Abad
C215	Notes sobre retaule i aniversaris (s.XVI-XVIII)	s.d.	Hi ha una nota sobre el retaule dels Revenedors 1456-1663
C215	Actes de Maestria (s.XVIII-XIX)	s.d.	
C215	Documentació notarial sobre plets	1782-1806	
C215	Impresos sobre ordenances i estatuts	1824-1922	
C215	Borradors d'actes de reunió	1817-1860	
C215	Multes a agremiats	1801-1817	
C215	Requeriments	1633-1826	
C215	Comptes de la Comfraria	1807-1815	Hi ha l'entrada de memòria de fills i gendres
C215	Plet contra la Junta de Sanitat	1799/12/20	
C215	Resum de la causa contra Pau Muntanyà	1777	Sobre 200 quintars de carn de "tosino"
C215	Venda i creació d'un censal	1695/04/29	
C215	Acte de venda d'una casa	1635/08/31	Casa i terra erma i boscosa

Unit. Inst.	Títol	Data	Descripció
C215	Inventaris de difunts	1717/09/30	
C215	Admissió dels Revenedors a la seva capella del Pi	1455	És un trasllat posterior
C216	Papers de la confraria de Semolers	1770-1805	Principalment expedients de membres de la confraria
C216	Documentació relativa a la Guerra Gran	1779-1795	Servei de plaça, notificacions, edictes, etc.
C216	Torns de guardia (Barcelona, Guerra Gran)	1793	Relació dels noms dels agremiats que han de fer guardia de guarnició
C216	Relació de soldats voluntaris (Guerra Gran)	1793	Barri primer
C216	Relació de soldats voluntaris (Guerra Gran)	1794	Barri segon
C216	Relació de soldats voluntaris (Guerra Gran)	1795	Barri tercer
C216	Relació de soldats voluntaris (Guerra Gran)	1796	Barri quart
C216	Correspondència de la confraria	1790-1830	Algunes notificacions són impreses (hi ha 2 camises) Cal Inventariar
C217	Sol·licitut d'admissió al gremi	1802	
C217	Sol·licitut d'admissió al gremi	1803	
C217	Sol·licitut d'admissió al gremi	1804	
C217	Sol·licitut d'admissió al gremi	1805	

Unit. Inst.	Títol	Data	Descripció
C217	Sobre admissions al gremi	1832-1835	
C217	Llistats nominals sobre diferents conceptes	1800-1844	Processó del Corpus, contribucions,
C218	Despeses vinguda Reis pagats pels gremis	1829/11/30	Per les festes de rebuda dels Reis de les dues Sicilies i de M. Cristina de Borbó
C218	Impresos, notificacions dels col.legis i gremis	1798-1827	
C218	Notificacions i ordres dels comisionats gremis	1784-1811	
C218	Quotes a la Junta de Comerç "Claseo"	1826-1844	3 volums 1826, 1834, 1844
C218	Relació dels membres del gremi	1834	
C218	Sobre els graners de Sants, Collblanc i St. Martí	1784-1803	
C218	Arrendament a Josep Cuyàs d'una peça de terra	1834/09/20	A l'Hospitalet del Llobregat
C218	Decrets sobre sentències	1803-1830	
C218	Protesta sobre precedència a la processó	1834	
C218	Petició al Rei	1830/03/26	
C218	Borradors de reglaments del Gremi de Forners (1835?)	s.d.	
C218	Al Rei sobre l'abolició del gremi	1829	En molt mal estat, tacat i cel·lo
C218	Verificació de pesos i mesures	1826	Hi ha multes
C218	Autos judicials i testimonis contra parades	1814	
C218	Testimoni sobre corrupció d'un prohoms	1800	

Unit. Inst.	Títol	Data	Descripció
C218	Informes sobre la contribució dels pavellons	1829	
C218	Respostes dels testimonis sobre admissió de donzelles	1774/12/18	
C218	Sobre carreters que porten aliments a la ciutat	1802	
C218	Resum del plet entre Vicenç Pons i Ramon Vito	1807	
C218	Resum del plet entre els revenedors i Constantí Broggi	1805	
C218	Procediments contra els semolers	1764	
C218	Sobre delmes i primícies de la Villa de Bot	1771	
C218	Sobre la prohibició de vendre porc	1829	
C218	Permís de venta	1816	
C218	Permís per edificar en un terreny del port	1827	
C218	Sobre un deute del plet de Francesc Baró contra els revenedors	1860	
C218	Petició de contribució a la beatificació de St. Josep Oriol	1806/04/27	
C218	Sobre nomenament de prohoms	1766/10/19	
C218	Renuncia d'un prohóm	1805	
C218	Sobre inscripció d'un confrare	1807	
C218	Reclamació sobre ordenances	1832	Reclamació a la Junta de Comerç
C218	Sobre una estadística	1860	

Unit. Inst.	Títol	Data	Descripció
C218	Respostes dels testimonis sobre productes perduts	1802	Sobre viandes que no es troben a la botiga
C218	Sobre compliment de reglaments	1807-1835	
C218	Reial ordre sobre quintes	1831	Circular, notificació, requeriments
C218	Reial cèdula sobre excepcions d'impostos	1767	
C218	Sentència sobre plet contra escudellers	1769	
C219	Revenedors contra Geroni Ricart	1832	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra Llorenç Boada	1833	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra gremi de molers	1830	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra gremi de semolers	1833	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra adroguers i confiters (1824 ?)	s.d.	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra adroguers i confiters	1831	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra adroguers	1786	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra adroguers	1830	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra adroguers	1826	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra el Marquès de Setmanat	1833	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra els xocolaters	1824	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Revenedors contra Joan Nadal	1851	En molt mal estat. Afectats d'humitats

Unit. Inst.	Títol	Data	Descripció
C219	Revenedors contra el Marquès de Setmanat	1832	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C219	Junta general	1859/05/22	
C220	Revenedors contra semolers	1829	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Revenedors contra semolers	1831	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Semolers contra revenedors	1831	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Revenedors contra semolers	1830	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Adroguers contra contraventors a les ordenances	1831	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Revenedors contra contraventors a les ordenances	1831	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Revenedors contra contraventors a les ordenances	1830	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Revenedors contra contraventors a les ordenances	1825	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Revenedors contra contraventors a les ordenances	1832	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Revenedors contra contraventors a les ordenances	1830	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Xocolaters contra els contraventors a les ordenances	1825	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	J.Altimira, A.Costa, J.Bartomeu contra revenedors	1831	En molt mal estat. Afectats d'humitats
C220	Revenedors contra varios terceros posesores	1838	